

**FACULTATEA DE TEOLOGIE, LITERE, ISTORIE
ȘI ARTE**

**CENTRUL DE CERCETĂRI ASUPRA IMAGINARULUI. TEXT, DISCURS,
COMUNICARE. *IMAGINES***

CENTRUL DE REUȘITĂ UNIVERSITARĂ

**UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ȘTIINȚĂ ȘI TEHNOLOGIE
POLITEHNICA BUCUREȘTI - CENTRUL UNIVERSITAR PITEȘTI**

în colaborare cu

**AGENCE UNIVERSITAIRE DE LA FRANCOPHONIE (AUF),
THE ROMANIAN SOCIETY FOR ENGLISH AND AMERICAN STUDIES (RSEAS)**

și

THE EUROPEAN SOCIETY FOR THE STUDY OF ENGLISH (ESSE)

organizează în perioada **25-26 octombrie 2024**

Conferința internațională

***LIMBA ȘI LITERATURA – REPERE IDENTITARE ÎN CONTEXT
EUROPEAN***

Tema propusă anul acesta:

Amintire sau reminiscență? Teorii și aplicații

Numai în cuvintele limbii tale se întâmplă să-ți amintești de lucruri pe care nu le-ai învățat niciodată. Căci orice cuvânt este o uitare și în aproape oricare s-au îngropat înțelesuri de care nu mai știi¹.

Relația omului cu trecutul sau cu propriul trecut constituie unul dintre pilonii esențiali ai existenței sale prezente și viitoare. Ființa umană poartă în sine trecutul individual, precum și trecutul familiei, al grupului și al rasei sale, fiind suma tuturor acestor experiențe trecute și a întregii vieți. Astfel, întreaga cultură umană, fie că este vorba de limbă, literatură, de forme artistice în general, poate fi concepută ca o reflectare, ca un ecou pentru acest trecut care se repetă, actualizându-se în **amintire** sau în **reminiscentă**.

Amintirea și **reminiscenta** implică o reinventare a trecutului și ambele sunt legate de memorie, de procesul de actualizare a unui trecut mai îndepărtat sau mai apropiat, mai mult sau mai puțin alterat de distanța temporală: „Fie că oferă cheia unei cunoștințe anterioare nașterii sau că permite reînvierea unui trecut pe care îl credeam suprimat, aceasta (reminiscenta) face parte întotdeauna dintr-o formă de mister. Ea nu se confundă cu memoria, o simplă reamintire”².

Denis Perrin propune o concepție „narativă” a **amintirii**, sub forma unui drum cu trei etape: „lăsarea unei urme”, „persistența acestei urme” și, în cele din urmă, „recuperarea ei”³. Însă, după părerea noastră, în cazul **reminiscentei**, persistența poate suferi modificări mai mult sau mai puțin profunde, astfel încât aceasta din urmă este o memorie făcută din uitare.

Pentru Aristotel, **amintirea** este un act prin care se actualizează memoria, un exercițiu al cărui scop este „prezența în spirit a imaginii, ca o copie a obiectului a cărui imagine este”⁴.

Fondator al raționalismului occidental și al teoriei **reminiscentei**, Platon o raportează la cunoaștere, facultate a sufletului care, „nemuritoare și, de multe ori, recunoscătoare”, este „capabilă să-și re-amintească ceea ce a știut anterior”⁵. În această logică, **reminiscenta** este o re-amintire, adică **amintirea** unei **amintiri** anterioare, actualizarea unei **amintiri** care ar fi fost uitată și ulterior reactualizată.

Mai târziu, în epoca dezvoltării științifice și a credinței în progres, autorii *Enciclopediei franceze* întemeiază diferența dintre **amintire** și **reminiscentă** pe criteriul intenționalității; amintirea este „o atenție liberă a minții la idei pe care nu le-a uitat”, iar reminiscenta se bazează pe o „atenție fortuită”⁶.

Această pluralitate de perspective, cu punctele lor de convergență și de divergență, încurajează abordarea celor două concepte în multe domenii, inclusiv în domeniul științelor umaniste și al artelor.

¹ Noica, Constantin, *Cuvânt împreună despre rostirea românească*, Editura Eminescu, București, 1987, pagina 7.

² Laurichesse, Jean-Yves, *L'ombre du souvenir*, Classiques Garnier, Paris, 2012, pagina 7 (traducerea ne aparține).

³ Perrin, Denis, *Qu'est-ce que se souvenir?*, Vrin, Paris, 2012, pagina 23.

⁴ Aristote, *Traité de la mémoire et de la réminiscence*, capitolul 11 (traducerea ne aparține).

⁵ Platon, *Ménon*, 81d (traducerea ne aparține).

⁶ Diderot, Denis, d'Alembert, Jean le Rond, *Encyclopédie ou Dictionnaire raisonné des Sciences, des Arts et des Métiers*, Paris, 1751, volumul 10, pagina 326.

În domeniul literaturii și al studiilor literare, dar aplicabil și în direcții inter- sau trans-disciplinare, putem cerceta amintirea și reminiscența în raport cu memoria sau uitarea. O abordare naratologică se poate concentra pe procedeele narative și pe configurarea în povestire a celor două concepte. De asemenea, putem studia narativizarea și/sau ficționalizarea amintirii și a reminiscenței în texte literare precum note, jurnale, auto-ficțiune sau autobiografie. Alte direcții ar putea fi analiza scrierii sau a rescrierii sub influența amintirii, scrierea și poetica visului și a trezirii, senzațiile și amintirea sau reminiscența lor în arte. Modalitățile de abordare a textelor literare pot merge, fără a fi exhaustive, în direcția criticii tematice, genetice, a istoriei literare, a teoriei receptării, a mitocriticii sau a semioticii.

În domeniul larg al științelor limbajului (gramatică, istoria limbii, lexicologie și lexicografie, etimologie, teoria limbii, stilistică, pragmatică, psiholingvistică etc.), conceptele acoperă multiple aspecte ale amintirii și utilizării limbii. Astfel, se pot cerceta: modul în care vorbitorii își amintesc, recuperează și utilizează structuri gramaticale specifice; felul în care anumite cuvinte, sensuri, frazeologisme ori structuri lingvistice funcționează sau evoluează în timp și cum pot fi explicate prin raportarea la faze anterioare de dezvoltare a limbii; efectele constrângerilor psihologice asupra limbii, modul în care vorbitorii își amintesc cuvinte, structuri gramaticale ori semnificații și cum funcționează acest proces în diverse contexte de utilizare a limbii; reminiscența în transferul lingvistic, trecerea / împrumutul de cuvinte, de forme gramaticale ori structuri sintactice de la o limbă la alta, în cazul bilingvismului, și de la limba maternă la limba-țintă, în cazul achiziției.

Artele spectacolului pot propune abordări ale rolului și funcționării amintirii și reminiscenței în construirea rolului actorului sau în viziunea regizorului, a reprezentationismului și constructivismului dispozitivelor cinematografice etc.

În cazul didacticii, se poate discuta despre modul în care amintirea ca activitate ajută la dezvoltarea abilităților cognitive și socio-emoționale sau la construirea propriei identități personale ori profesionale, prin reflecția permanentă asupra trecutului rememorat, dar și despre cum amintirile pot fi folosite efectiv în predare, învățare și evaluare.

Mecanismul, formele sau funcționarea **amintirii** și **reminiscenței** pot fi identificate și studiate la nivelul sistemului limbii, în textele literare, precum și în alte tipuri de producție artistică (teatru, muzică), în mărturiile istorice sau în didactică. Fapte ce reflectă mentalități izvorâte din interiorul psihicului uman, **amintirea** și **reminiscența** invită, așadar, la abordări plurale, trans- și multidisciplinare care vor îmbogăți, fără îndoială, întâlnirea noastră anuală.

Dezbaterile vor fi organizate pe secțiuni, gestionate de responsabilii menționați mai jos. Aceștia vor primi propunerile dumneavoastră de comunicări și vă pot oferi toate informațiile necesare:

- 1. Limba română. Literatură română. Literatură comparată. Didactica limbii române. Comunicare și studii culturale** – Lavinia GEAMBEI (ileana.geambei@upb.ro).
- 2. . Limba franceză. Literatură franceză. Literaturi francofone. Studii culturale franceze. Studii culturale canadiene. Didactica limbii franceze. Traductologie – limba franceză** – Liliana VOICULESCU (liliana.voiculescu@upb.ro).

3. Limba spaniolă. Literatură spaniolă. Literatură hispanoamericană. Studii culturale hispanice și hispanoamericane. Didactica limbii spaniole. Traductologie - limba spaniolă – Diana LEFTER (diana.lefter@upb.ro).

4. Limba engleză. Literatură engleză. Literaturi anglofone. Studii culturale britanice și americane. Didactica limbii engleze. Traductologie – limba engleză – Alina UNGUREANU (alina.ungureanu0702@upb.ro).

5. Limba germană. Literatură germană. Studii culturale germanice. Didactica limbii germane. Traductologie – limba germană – Alina UNGUREANU (alina.ungureanu0702@upb.ro).

6. Istorie, civilizație, societate, cultură – Liliana SOARE (liliana.soare1901@upb.ro).

7. Limbaje de specialitate (franceză, engleză, germană, spaniolă)– Marina TOMESCU (ana_marina.tomescu@upb.ro).

8. Artele spectacolului, muzică – Diana LEFTER (diana.lefter@upb.ro).

CALENDARUL CONFERINȚEI

- 1 octombrie 2024 – primirea talonului de participare;
- 10 octombrie 2024 – confirmarea acceptării lucrării;
- 16 octombrie 2024 – achitarea taxei de participare;
- 25-26 octombrie 2024 – desfășurarea lucrărilor conferinței;
- 15 ianuarie 2025 – trimiterea lucrării in extenso.

NOTĂ: Lucrările se vor redacta în **engleză, franceză, spaniolă, germană, italiană sau portugheză.** Vor fi publicate în revista *Limba și literatura - repere identitare în context european* (indexată BDI: CEEOL, IndexCopernicus, DOAJ etc.) lucrările acceptate de membrii comitetului de peer review. Celelalte lucrări vor fi publicate într-un volum colectiv, cu ISBN, la o editură recunoscută. Timpul alocat susținerii unei lucrări este de **15 minute**.

După acceptarea lucrărilor, autorii vor primi informații legate de cazare, precum și coordonatele bancare în vederea achitării taxei (**50 de euro** pentru participanții străini, respectiv **250 RON** pentru participanții din țară).

Pentru orice informații suplimentare, nu ezitați să ne contactați:

valentina.stinga@upit.ro; ionela.stinga@upb.ro

